

ROKIŠKIO LOPŠELIO-DARŽELIO „NYKŠTUKAS“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rokiškio lopšelio-darželio „Nykštukas“ (toliau Lopšelis-darželis) Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017m. kovo 22d. įsakymu Nr. V-190

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti Lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Lopšelyje-darželyje.

4. Tvarkos aprašo tikslas - siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas Lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžių ir pareigas;

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1 Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir / ar užgauliojant) ir / ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. patyčios kibernetinėje erdvėje: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešas gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Patyčias patiriantis vaikas** – vaikas, iš kurio yra tyčiojama.

6.3. **Besityčiojantysis** – vaikas ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų.

6.4. **Patyčias patiriantis suaugusysis** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar aptarnaujančiojo personalo darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ugdytinis (-iai).

6.5. **Patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.

6.6. **Prevencinė veikla** – planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis Lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.7. **Patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.8. **Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6.9. **Socialinės ir emocinės kompetencijos** – vaikų savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, kiti socialiniai įgūdžiai.

7. Saugios aplinkos Lopšelyje-darželyje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: Lopšelio-darželio veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus Lopšelio-darželio mikroklimato kūrimą, vaikų pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) į(si)traukimą.

8. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 ir kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II SKYRIUS PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

9. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, socialinis pedagogas, grupių auklėtojai, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, visi pedagogai, o jos vykdyme dalyvauja visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

10. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už Lopšelio-darželio Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio Lopšelio-darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą Lopšelio-darželio bendruomenei ir vykdymą.

11. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą Vaiko gerovės komisija, kuri kasmet:

11.1. socialinis pedagogas surenka apibendrintus duomenis iš grupių auklėtojų dėl Lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

11.2. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

11.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

11.4. teikia siūlymus Lopšelio-darželio direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Lopšelyje-darželyje, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

11.5. teikia siūlymus Lopšelio-darželio direktoriui dėl Lopšelio-darželio Tvarkos aprašo tobulinimo;

11.7. atlieka kitus Lopšelio-darželio Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

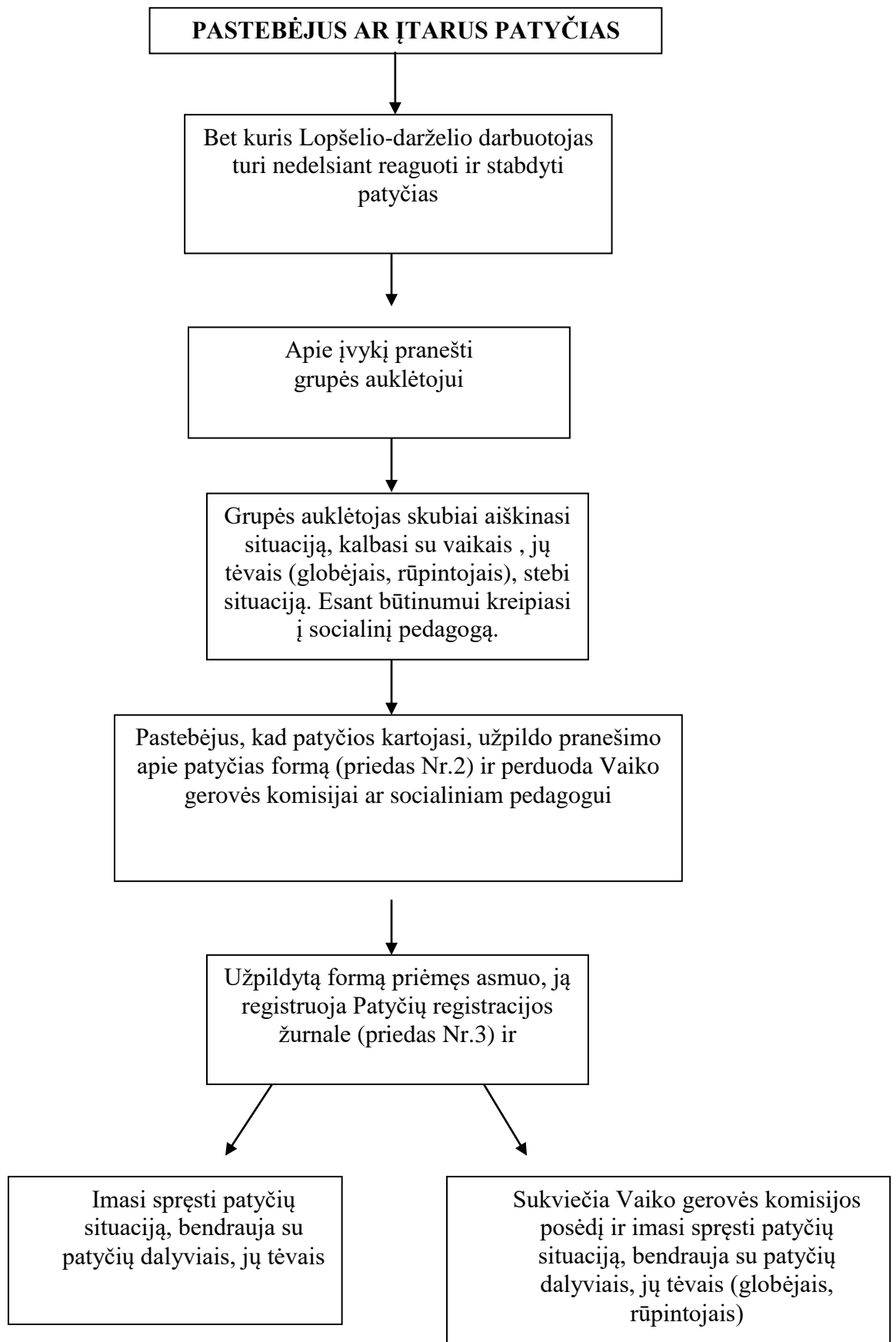
2. Lopšelio-darželio grupių auklėtojai ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

13. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas vadovaujasi reagavimo į patyčias Lopšelyje-darželyje planu (priedas Nr.1):
- 13.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;
 - 13.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, Lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;
 - 13.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);
 - 13.4. informuoja grupės auklėtoją ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;
 - 13.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2).
14. Lopšelio-darželio grupės auklėtoja gavusi informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:
- 14.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;
 - 14.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
 - 14.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
 - 14.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui ar socialiniam pedagogui.
15. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Vaiko gerovės komisija ar socialinis pedagogas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale (priedas Nr.3):
- 15.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį.
 - 15.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja vaiko gerovės komisijos posėdį.
16. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:
- 16.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
 - 16.2. informuoja Lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;
 - 16.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.
17. Lopšelio-darželio bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:
- 17.1. kreipiasi į vaiko, patyrusio patyčias grupės auklėtoją, kuris imasi veiksmų, numatytų Tvarkos apraše.
18. Socialinis pedagogas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:
- 18.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;
 - 18.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
 - 18.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2); ją perduoda Vaiko gerovės komisijai;
19. Vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti Lopšelio-darželio direktorių, kuris imasi Lopšelio-darželio dokumentuose numatytų veiksmų.
20. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar aptarnaujančiojo personalo darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti Lopšelio-darželio direktorių, kuris imasi Lopšelio-darželio dokumentuose numatytų veiksmų.
21. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie Lopšelio-darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba Lopšelio-darželio darbuotojo tyčiojimasi, privalo nedelsiant imtis priemonių.
22. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Lopšelio-darželio teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

23. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

ROKIŠKIO LOPŠELIO-DARŽELIO „NYKŠTUKAS“ REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

ROKIŠKIO LOPŠELIO-DARŽELIO „NYKŠTUKAS“ PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas Rokiškio lopšelis-darželis „Nykštukas“

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (rašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Lopšelio-darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais lopšelio-darželio darbuotojais:	
Kita (rašyti):	

